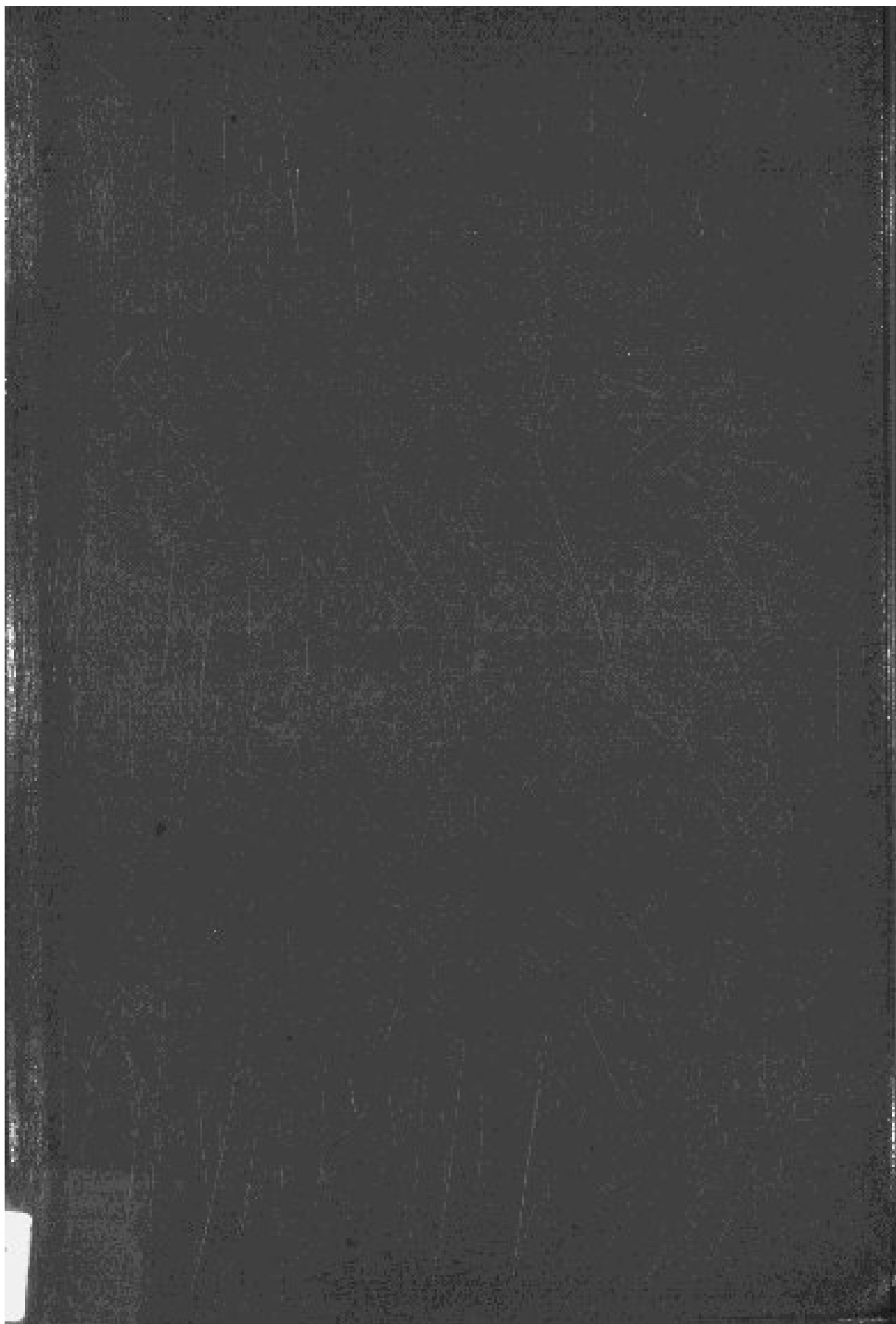
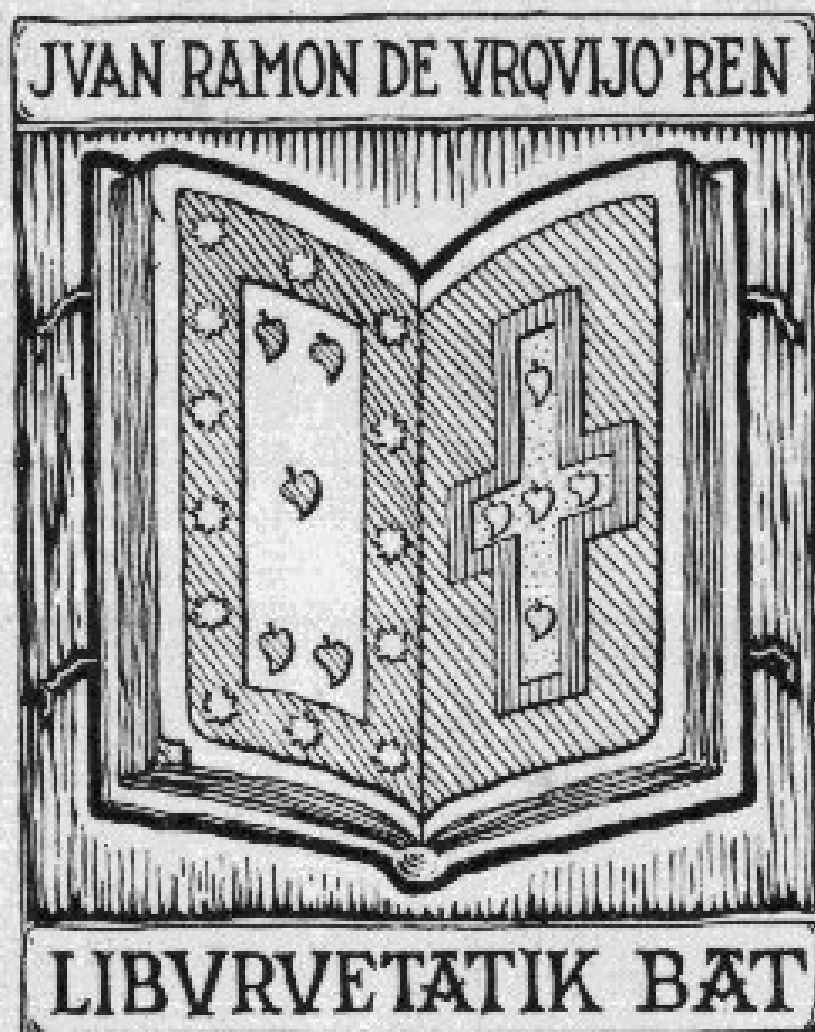
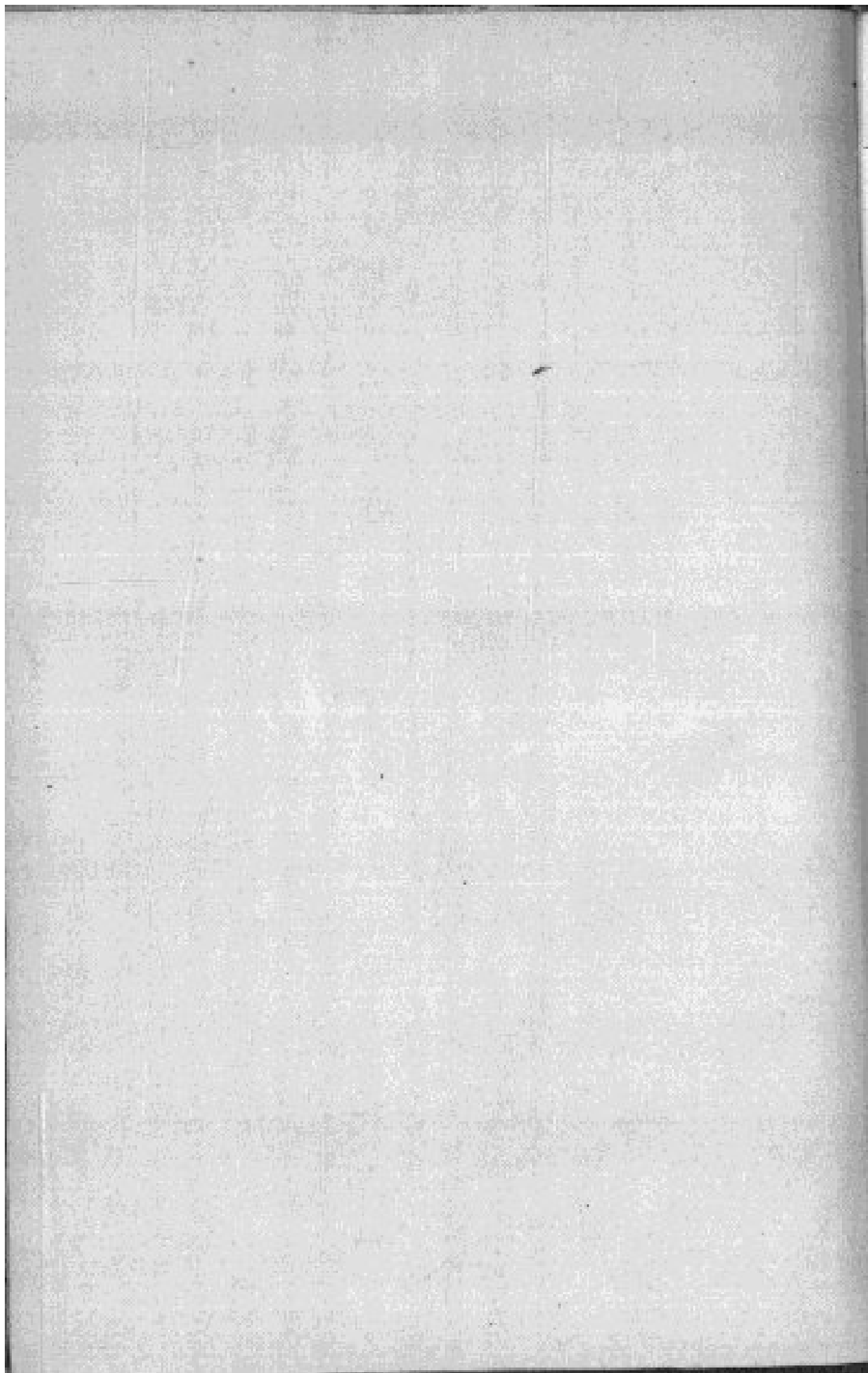

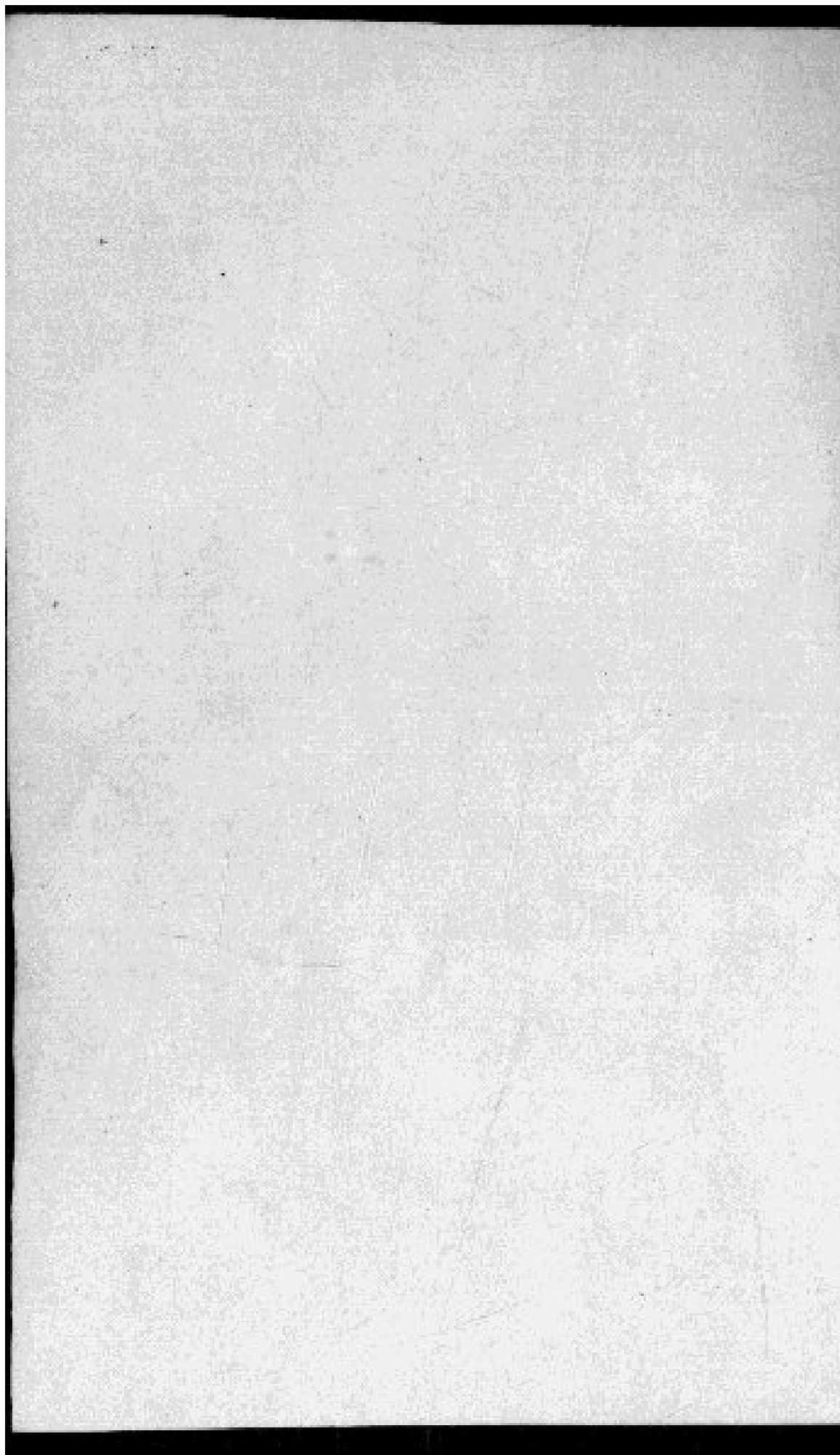

M. - 12779

R. - 6327

A.T.V.

4697

ONDO ILLTCEN

ICASTECO

ETA ONDO ILTCEN LAGUNTCEC

EGERCICIOAC.

ONDO ILL NAI DUTENAL

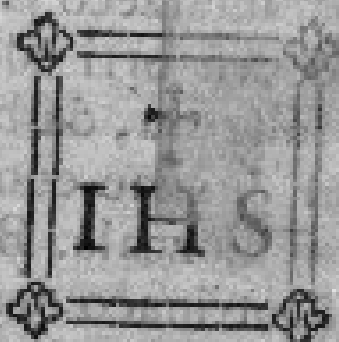
eta ondo illtcen lagundu nai duten

Jaincoaren Ministiroai, Jesusen

Compañiaco Aita Agustina

Cardaberazec esque

cen ditztenac.

BEARDAN BEZALA.

Libruguille Don Francisco de la
Lama-rén Echean.

SARRERA.

Librucho onetan , ondo ill nai dezun
Cristava , Elizaren Doctriñan , ta San-
uen egeploetan icasico dezu zure azque-
neco bearren dezun Ceruco lecioa. Ilcorrác
edo jaio , ta il bear duenac emen lspillu ar-
guian bezala , bere burua contuz , ondo icusi
beardu. Cerua goien , ta infernua bean zure
beguira daude : eta zú bien bitartean. Zure
azqueneco asnaseac , erremedio gabe , sen-
tencia aguertuco dú : edo betico Cerua ,
betico infernua.

ONEN INDULGENCIAC.

zu animatzeco jaquizu , Libru
edocẽ orri edo gauza ira-
bacoitzean , dá bacoitzari To-
enal Jaunac eun eguneco In-
ac eman diozcala. Beste eun egi-
parcacioa Dotrinaco orri edo oja han
coitza iracurteagatic : orobat beste
nere Libruchoetan , edo Novena , ta De-
vocioac eguiteagatic : eta are gueiago Je-
sen bost Llaga sagraduen Devocio laburra
eta erraz buruan artuco dezuna , eguitea

ga-

tic: ta au naiz Eusqueraz, naiz Erderaz,
Lezoco Santo Cristoaren Devocioan dago-
en bezala : eta Indulgencia oiec guciac
Euscaldun guciac edoceñ lecu , ta dem-
boretan dituzte , ta betico. Orra costu
● guchian irabaci andia,

AVISO BL

Jaincoaren Ministroac badaquite, Elizac
Manual sagraduan erienzat favore andi
bi dacartciela. Bata da, Fedeco Actuac
eta Sacramentuen confesioa : eta Mir-
troari Eleizac esaten dio , eri bacoitzari
bere izqueran oriec eraguiteco. Ala Via-
ticoa eman baño lén , conveni dá actu
oriec guztiai eraguitea. Orretaraco dirac
guciac Eusqueraz Libru onetan eman di-
tut ; ceren Eleizaren gauzac , ta debicio,
eta irabaci andico actuac diraden.

Bigarren favoreá dá, Deabruen con-
trato conjuroac , eta armac , edo Eva-
gelio santuac eriai errezatcea. Au emen
faltazan : orañ Eleiza Ama Santac nai
duen bezala, Evangelioac beren oracioa-
quin, Libru onen azquenean ematen ditut.

BIGAR-

BIGARREN AVISOA.

Bizcayan , Nafarroan , eta emen Libru
 onen lecioan gauza miragarriac Jain-
 coac beti eguin ditu , Abade Jaun celosoac
 testigu onac dira. Oiec diote Baserri gende
 on ascoc , Jai egunetan bacarric iracurten
 asi , ta icasi , ta Libru onequin iltcen la-
 guntzeari eman diotela. Aingueruen oñcia
 artu dute , ta animenzat bearrendana. Egun
 oietan emen Loiolaco auzoan celo andico
 Abade batec iltceco cegoen bati , ta eche-
 coai esan die : “ Ea banoa , ta contu , eriac
 ecer nai badu , avisa nazazute , eta etor-
 rico naiz. Ez , Jauna : urlia auzoan degu ,
 ta Ondo iltceco Librutic , chit ederqui
 laguntcen dio. ¿Eta urlia ori nor dá? Ba-
 serri Nescacha Jaietan lecioa artu , ta
 beste gabe , erraz , laster , ta ondo iracur-
 ten ibasi duen bat. Dembora guchian gen-
 deico onetara , ta chit ederqui eguin dira.

Alá Abade Jaun animen zale diranac ,
 ta ondo iltcen ascori laguntcen dienac ,
 deadarrez diote : “ Cufa , ta beste Mi-
 nistroac ondo iltcen , bear bezala , ez
 laguntceco , aitzaguiaric ezrute ; Bada
 Libru onetan , bear dan guztia edoce-
 nec arquicen du ; gogoa duenac escusa-
 ric

oric eztu. Maisu jaquinsu, ta chit fama-
tu batec nere Libru au contuz icusi, ta
atseguin andiaz esan zuen. " Libru one-
"quin animen salvacioco frutu andia Eus-
"caldunetan ateraco da: eta Cura Jau-
"nen carga consuelo andiaz asco alivia-
"tuko da." Ala ecusten da.

Orregatic deabruac bere guezurraquin
asco engañatcen ditu, bai ta obligacio
gueyena dutenac ere: eta oiec beren e-
rausiaquin, uste duten baño calte gueia-
go animetan eguiten dute. Batac dio Eus-
querazco Dotrina edo Libruac ecin ira-
curri, edo aditu dituela: besteac Eusque-
ra Algarabia, Gregueria Guirigai, edo
naspilla madaricatua dala. ¡ Ah dontsu
choroac, ta deabru charrac ondo erraz
itsutuac! Orieac guezurrac, ametsac, edo
aitzaquiac dira. Eusquera bedeincatua,
edo Jaincoaren bendicioz, ta erregaliaz
betea dá. Eusquera berez chit nasgabe,
edo garbia, arguia, ta vicia dá. ¡O Eus-
caldunac ala balira! Cembat ere diran
beste izquierda, edo lengoajeac, bati ere
ecer zor eztio. Eusquera guciac beceñ
ederra, eta beste asco baño ederragoa
dá: errazago icasten, itz eguiten, ta
iracurten da.

Aur-

Aurrae, ta bēsteac gogotic así, ta
 aire galantean icasten dute. Juicioa due-
 nac, ta Jaincoarequico eguia esan nai-
 duenac, besteric ecín esangodu. Chiqui-
 tan zúc, eta gucioc icasi guenduen Do-
 triña berbera Cartillan iracurten dá.
 Bestec iracurri, edo predicatuta zuc
 guztia aditcen dezu. Lotsagarritzco gau-
 za dá zuc ez iracurtea; gogoa bacen-
 du, iracurten erraz da. Aimbeste dem-
 boran, urte ascotaco Misioetan Bizca-
 ian, Nafarroan, Araban ta emen guc
 prediatu deguna berbera Libruetan ema-
 ten da: au eguia clara da. Baña asco-
 beren naguitasunaz itsuac daude: orrela
 vici eta iltcen dira; eta juicio gabe,
 guezur orretan eguiaren munduan, edo
 Jaunaren juicioan arquitçendira. Jaincoac
 itsu oiec argui ditzala: eta beste Cris-
 tan, Ministro, eta Maisu juiciozcoac
 bezala, anima ascoren salvacioraco con-
 seju obeac artu, eta emateco diela be-
 re gracia Amen.

ONDO ILTCEN
ICASTECO,

TA ONDO ILTCEN
LAGUNTCECO

EGERCICIOAC.

IRACURLE EUSCALDUNARI

Paquea, eta Eriotza ona.

ZORI onecoa zu izateco, zure izate,
eta eguiteco gucia dago, Jaincoaren Fede-
co, eta Legueco gauzac ondo icasi, eta
sinistu, eta orietan eta oriequin ondo vi-
ci, eta ondo iltcean. Ez eta asco ondo
ja-

aquitea, eta ez ondo asitcea. **Escriptura**
Sagraduac, eta beste **Libruac** diotenez :
asco ondo asi eta gaizqui acabatu, edo
asacatu ciran. Orregatic, bada ondo asit-
 ceco, ondo prestaceco eta ondo iltceco
Egercicio au orañ eman nai dizut.

LENENGO §. EGUITECO AU
cer dan.

Cristavac, lurrean vici dan artean,
 eguiteco andiagotic ez du, paquean
 Jaincoaren gracion iltcea baño. Zure, eta
 nere eguitecoric bearrena auda. Jesu-Cris-
 to Evangelioan dion gauza bacarra, eta
 bearrá au dá. Au dá Jaunaren misericor-
 dia gucien andiena, doai gucien doaia,
 gracia gucien gracia. Au dá Ceruco Atea-
 ren guiltza, mesede gucien sillua, meri-
 tu gucien saria, eta favore gucien coroa.
 Argatic ondo illtceen icastea dá Ceruco
 leccioric egoquiena: Eta on do illtceen la-
 guncea dá Aingueruen oficioric onena.
 ¿Naizu bada, ondo ill, edo ondo illtceen
 icasi? Jaquizu bada, Jaincoac S. Pablo-
 ren aotic diona: *vici dan bezala gueie-*
nean illtceen dala. Vicitza nolacoa, eriotza
 alacoa. ¿Naizu ondo ill? Jaquizu, bada,
 Jain-

Jaincoac Daviden aotic diona: *pecatari*,
edo injustoa eriotzan gaizac arrapatcen
dutela: gaitz gucien gaitza eriotza gaistoa
dá. ¿Naizu ondo ill? Jaquizu bada, Jain-
coac beraren aotic dona: pecatarien eri-
otza aren beguietan nazcugarria dala:
¿Naizu ondo ill, edo ondo illtcen icisi?
Jaquizu, bada, Espiritu Santuac diola:
viotz gogorra azqueneco egunean obit gaiz-
qui arquiteco dala:

Orrela ondo illtcen icastea cer dá? Dá
eriotza baño lén, edo zure vicitzan illt-
zea. Ondo illtcen icastea dá, eriotzan
naico dezuna, orañ, eta beti eguitea. On-
do illtcen icastea dá, demonio, mundu,
eta araguiarenzat zu bereala illtcea. On-
do illtcea bera dá, pecatu gabe, Jain-
coaren gracion irautea. Iraute onec lena-
go gracion egotea, Jaincoaren adisquide
izatea, berez escatcendu, edo esan nai du.

Ill gaitean, bada, Cristava, zu eta ni
gure vicitzan, vici gaitean gure eriotzan.
Eriotza beti beguien aurrean badacargu,
eriotzan cer eguiñic izango ezdegu. One-
la vicitzan illagatic, munduco eroac ba-
ño tristeago vicico ezguera; baicic aiec
baño aleguereago. Aien alegría acabatu-
co da, eta gurea betico izango dá. Aien
ale-

4

alegria azaletic , eta campoticacoa da ;
baña gurea mamitic , eta barrendicacoa
dá. Aien alegria mundu guezurtian , gu-
rea Jainco eguiazcoan beti dago.

Jesu-Cristo Ceruco Maisuac, Aita amo-
rosoac bezala esaten diguna dá : *Estote*
parati : Vigilate : Estote parati. Ez beñ,
ezpada birretan , eta iru aldiz dio : con-
tuan , maneaturic , eta prest gaudela , ce-
ren , guchien uste degunean , ill bear de-
gun : eta egun , eta ordu segururic ez
degula. Cristoc ez dio : prestatu , manea-
tu , edo preparagaiteala , ezpada manea-
tu , paratu , eta prestaturic beti gaudela.
Mandatu au zuc , eta nic bertatic arde-
zagun. Artcen badegu ; puntu dichoso or-
relatic zorionecoac izango guerade. Ta
egua esatera descansuzco vici gozoagoric
munduan iñorc eztu , beti eriotza gogoan
daucanac baño. Orregatic Jesus maiteac
aimbeste nai digunac becela , gozoro vici
gaitean , conseju ori ematen digu.

Galde , bada egua au ondo icasi , eta
icusi , eta cequitenaf galde. Galde Jain-
coaren beste siervo fielari , ceñac illtce-
co zorian cegoela , esan zuen : Jaincoari
graciac : oguei , eta aimbeste urtean , illt-
ceco becela , egunoro confesatu izan naiz:

eta

5

eta oraiñ atzo bezala confesatcea , beste
cer eguiñic ez daucat. Au esan eta so-
segu , eta paque gozoan ill zan. ¡O dicha
pare gabea! ¡O gloria vicia!

Santu , eta Jaincoaren adisquideai gal-
de. ¡O zori onecoa , Teofilo Patriarcac
S. Arseniori bere eriotzan esaten cion; !O
zure dichosoa Arsenio , bada zure vician
izan ezdezu instanteric eriotza beguien
aurrean iduqui ezdezunic! Arsenio au Jain-
coaren guizon jaquinsu famatua , S. Da-
maso Aita Santuac asco estimatu , eta
Teodosio Emperadoreari bialdu cion :
onen Seme Arcadioren Maisu andi Pa-
lacioan izan du zan : guero berróguei
eta amabost urtean Monje izan zan : eta
beti eriotza memorian ceucala , miragar-
rizco Santu andi eguin , eta eun , eta
oguei urtecoa ill zan.

Galde S. Pablori berari , ceñac dion
egunoro illtzen zala , ta Jesu-Cristorequin
egoteagatic , egunoro ta beti ill nai zuela ,
ta arenzat eriotza irabacia zala ; ceren ill
eta gloria vicia irabazten zuen. Galde
gure auzoetaco , eta munduaren bazter
oietaco Necazaricho garbi beren icerdia-
quin jaten ematen diguten ascori. Orien

ar-

6

artean asco, ta nerequico chit asco, Jaincoaren misericordiaz salvatcen dira: ala eriotzari, datorrenean, arpegui ona eguiten diote Jaunaren vorondateaz batean soseguz, ta aberats andi asco baño paque obeaz, alacoric ezbaliz bezala, edo guela batetic bestera aldatcea bezala, oiec illtceñ dirade. ¡O zorioneco pobreac!

VIRGIÑA SANTA GETRU.

DISEN EXERCICIOA.

Jesusen Esposa erregalatu onec ondo illtceñ icasteco eguiten zuenaz, guc ceregin bear degun eracusten digu. Bere atceñeco gaitzac artu balu bezala, oiean sartceñ zan. Barrendic, edo bere espirituan esaten bacioten bezala, ill beria aditceñ zuen, ta illtceco presta cedilla. Orduan bere viotcean sartu, animari beguratu, ta bere contjencia esaminatceñ zuen, Jesu-Cristoren oñetan amoriozco damu, ta negar andiaquin bereala confesatceñ zan. Bidezcoac bezala Viatico santua, ta azquen Oliacioa bere espirituan, Eleizaren oracioac devocioz esanaz, artceñ cituen.

Jaunari esquer onag, edo graciac eman, eta bere Erligiosetatic, eta mundua gaudic,

dic, Eternidadeco biajea eguiteco despedit-
cen zan. Illtceco zorian bere burua consi-
deratu, Santo Cristo bat escuetan artu, ta
bere viotza gozoro artu, ta desiguiñaz,
Jaincoari bere favorea ordu artaraco chit
escu esatcen cion: Santa Maria Virgiña
Amari, S. Josef, ta bere debocioco Santuai
pauso artan laguntceco, deitcencien, eta
ya illtceen cegoela izen gucz gozo, Jesus,
ta Maria esanaz Jaunari bere espiritua en-
comendatcen, eta entregatcencion.

Santa Getrudis andiac ondo illtceco
beti eguiten zuen Egercicioa onela zan, ta
ori bere devocio, ta amorio guciaz eguin
arren, ez penaz, edo triste, ezpada con-
sueloz ta Ceruco favorez beteric vici izan
zan, ta chit luzaro. Berrogei urtean bere
Conventuco Abadesa, ta orietan Aingueru
baten guisa monjac gobernatu, eta aingue-
ruen artean Ama Virgiña, ta Evangelista
San Juan berequin cituela, bere Esposo
Jesus maitearen Biotcean bere anima eman
zuen. Ori bera gau oro beste ascoc eguiten
du. Egercicio au zue ere beti eguizu, ta ne-
re contu chit poz andiaz, eriotzari beguira,
ebeto vicico cera, ta Jaunaren paque go-
zoan oitua bezala, edo oitu nola, ilco cera.
Baña eriotzaco ordu au etorri baño len,
Jain-

8

Jaincoac lecu, eta era ona ematen badizueren ondo prestatceco, eta ondo illtceco, laugauza andi, edo lau pauso, lenago eman bearrac dituzu, eta zure viotcean orañ ondo sartu, eta josi bear dituzu. *Ia.* dá zure atceneco vorondatearen aguiria, edo Testamentua eguitea. *IIa.* zure atceneco Confesioa, edo Penitenciako Sacramentua. *IIIa.* zure atceneco Comunioa: eta oni Eternidaderaco bidezcoari ematen zaiona bezala Viatico Santua deritza. *IVa.* atceneco Oleacio santua artcea.

BIGARREN §. TESTAMENTU EGUITEA.

GAUZA arrigarria dá, juiciozco Cristavac, contuac eer zucendu, eta acienda cerateci duela, demboraz, eta ondo, Jaincoac eman dion vorondate libreaz ez usatcea, edo bere Testamentua eguin gabe asco bezala soseguez vicitcea. Bost eun eta gueiagote, Medicuac diotenez, sortceco eriotzac, edo derrepente sarceco ditu: eta bost eun baño ere ascoz gueiago bide gorputzetan sartceco izango dira: eta mirari andia dá, uste gabeco edo bat batean eriotza gueiagomunduan egunoro ez icustea.

Orregatic Jaincoaren Ministro Celosoac,
eri

eri bategana deitzen dutenean, lenengo eman bear duen pausoa dá, Testamentua demboraz, eta soseguz eraguitea: alduen modoric suavenaz, eria chit beregan dagoen artean, S. Agustinen Ceruco consejua ondo adierazo beardio, Animaren con-
 tuaren gañeco Sermoi batean Santuac dio modu onetan: "*Fac, quod faciendum est:*
» fac testamentum, dum, tuus es: nam, si
» expectaveris infirmitatem omnino minis,
» & blandimentis duceris, quo non vis."
 Esan nai du: "Eguin bear dezun eguite-
 » coa eguizu: osasuna dezun artean, zure
 » jabe ceran artean, Testamentua eguizu
 » cergatic atceneco gaitceraco uzten bade-
 » zu, echecoen, edo aideen bildur, edo
 » palaguaquin, naizuna eragotci, edo nay
 » ez dezuna eraguingo dizute."

Santuaren consejuac guciaquin dú, eta zurequin, eta nerequin ere bai: eta nie bezala, marabedi baz ez iduquiarren zuc, alere munduco aberatsena bezala, gue ere cer utci badegu: ez acienda, eta ondasu-
 nac, baña bai gorputza, eta anima, gue-
 yago diranac: ala zuc, ta nie Testamentu bálioso bat modu onetan eguin bear degu.

Cristavaren Testamentua.

» **T**riñidade gucz Santu, Aita, eta Se-
 » mea, eta Espiritu Santua, iru Per-
 » sona distinto, eta Jainco eguiazco bacar
 » baten icenean: nic N. beste munduraco
 » biajean nagoela, nere atceneco voronda-
 » te, eta Testamentua modu onetan egui-
 » tendet. Lenena, nere Anima bere poten-
 » cia, eta aleguin guciaquin, Jesu-Cristori
 » bere viotcean, bere amorioaz erosia be-
 » zala, aguintcen, eta biurtcen diot. Nere
 » gorputza lurrari, berea bezala, aguintcen
 » diot: ta onequin batean nere animaren ar-
 » gaisto izan diran deseo eragabe guciac,
 » arean janari izan ditean, lurpean betico
 » ondatcea naidet.

» Nere Animaren Imagiña Jaincoari be-
 » rac bere antcera eguiña bezala, aguin-
 » cen eta biurtcen diot; baña lotsa eta da-
 » mu andiaz, ceren pecatuaquin itsustu, ta
 » deseguin dedan. Nigan diran obra onac,
 » jaunaren graciari, bereac bezala aguint-
 » cen diotcat; eta gaistoac nere desdichari,
 » ceñaren erremedioa jaunaren misericor-
 » dian ustede dan.

» Nere azqueneco vorondate au cum-
 » pli erazotceco Testamentaria, vorondate
 san-

„santu gucien eguille ona Virgiña Maria;
 „Jesu-Cristoc Gurutceco bere Testamen-
 „tuan Amatzat utci ciguna icentatcendet,
 „eta Ama gozo onen amparo, eta pieda-
 „dean esperanza daucat, gucia nic deseat-
 „cendedan baño ere obeto eraguingo duela,
 „Nere escuan dauden irabaci on libre gu-
 „cien heredero, edo jabetzat Purgatorioco
 „Anima santa icentatcenditut, eta Jain-
 „coaren aurrean nere vitarteco onac izan
 „ditecela, erregucen diet.

„Guero enean nai det, nere vorondate
 „au beti firmea, eta dembora gucian ba-
 „liocoa izan dedilla. Eta orañdaño pensa-
 „mentuz, itzez eta obraz orren contra
 „eguindedan gucia, betico deseguitendet;
 „eta nere vorondate onetan firme nago,
 „eta viotz guztico negarraz firmatcendet;
 „eta nere eriotzaraño onetan irauteco pro-
 „positu sendo batez sellacendet. Testigu
 „dirala San Josef maitea, nere Aingueru
 „Guardacoa, nere iceneco Santua, San
 „Miguel, San Gabriel, eta San Rafael,
 „nere vorondate eta Testamentu onetan
 „presente arquitcen diranac.”

Ona Testamentu balioso, eta meritu
 andico bat, zuc eta nic, eta edoceñec iño-
 ren calte, eta ofensa gabe, erraz edoceñ

demboraz, edoceñ lecutan, eta mundu gu-
ciaren aurrean eguin dezaqueguna.

Baña munduco gaucetan sarturic dau-
denaquin, eta cer utci, edo disponitu du-
tenaquin, Jaincoaren Ministroac bere ce-
loa eracutsi beardu, eta arrazoi suavea-
quin eria demboraz, ta juicioan Testamen-
tua eguitera movitu beardu: era ta gracia
onetan esanaz, Espíritu Santuac diola:
Eriotzara baño lén Justicia eguizu. Eccli.
14. Jaincoari anima, eta bacoizari berea
emateco, bere zor eta artcecoen con-
tuac, aguiro eta garbiro ajustatu, eta agui-
rian ifñi ditzala, Juicio cabala, eta voron-
date librea daucan artean, bere acienda
datorquionari eman diozala. Bere atceneco
vorondate au ondo eguitean, Jaincoaren
vorondatea eguiten duela.

Ascori Deabruac buruan sartcen, edo
paratcendie, Testamentua eguiten badute,
edo Sacramentuac artcen, illico dirala: ta
ori bera aideac, eta eriarequin dabilzanac
ascotan esaten dute, eta Jaincoac daqui,
cer intencioarequin. Ta deabruaren gezur
oiequin, Testamentu, eta Sacramentu ga-
be illteco, peligro andi, eta jaquiña dá.
¡Ay cer calteac, cer ondorengo desdichac
emendic datocen! **Ondo adierazo bear zaie**
dea-

deabruen engañu ori, eta orrelacoric ez
dezatela sinistu, eta are **guchiago** esan.
Jaincoac bacarric gure urte, **egun**, eta or-
duac dauzca contaturic, ta **aren** vorondate
santua dan artean, **Testamentu** eguiñ, eta
Sacramentuac artu **arren**, iñorc ere, eta
ecerc ere zu ecin ilco **zaitu**, eta ez eriotza
aurreratuco dizu.

Testamentua **eguiñaz**, carga andi bat zure
concienciatic botaco dezu, eta ori quen-
du, eta sosegu gueiagorequin egongo cera.
Jaincoari, eta zure anima bacarrari ondo
beguiratu, eta gauzac claro aguindu bear
dituzu, guero zu illezquero, aiden artean
auzi, eta deabruen aserreac utci ezditzat-
zun, eta viciac beren animac, zure inte-
res pusca bategatic, seculaco galdu ezdit-
zaten, eta aucitan zure ondasunac ondatu
ez ditecen. Aucia deabrua dá ascorenzat:
ta auciarí ematen zaiona, gueienean dea-
bruari ematen zaio: zuc nequez biribilla-
tuac, deabruac erraz banatcen, eta laster
ondatcen ditu.

Confesore celodunac, conseju onac
onela eman bear ditu, eta criari esan
edocenez fiatu ez dedilla, ezpada Jaincozco
guizon andi jaquinsu batean, dudetan aren
consejua aciertoraco artuaz. Eria libre, eta

14

goseguz Confesoreac utci beardu, eta andie
irten; edo beraren Testamentu, eta gaue-
tan ez sartu.

Egemploac obeto esango dizute: Un-
griaco Erregina Santa Isabel, beti santa
bezala vici, eta eriotzaraco prestaturic vici
bazan ere, araco Jaincoaren avisoa izan-
zuenean, obeto prestatu zan; bere Tes-
tamentua era onean egia zuen, eta zuena
Jesu-Cristoren provechoai utci cien, eta
beretzat ill janci pobre bacar bat gorde
zuen, eta Sacramentuac fede, eta amorio
andiaz artu, eta Cerura juan zan.

S. Carlos Borromeo, bere Milango erri-
ra izurria etorri zanean, bereala Testamen-
tuaz prestatu zan, eta probeai, zuen gucia
berena bezala utci, eta munduco cargae-
tatic arindu, eta Aingueru bat, edo asco
bezala, izurriac jo eta illtzen ceudenai Sa-
cramentuac ematera, eta illtzen lagunce-
raco, Jainaren celoaz armatu, edo manea-
tu, eta mirariac egia cituen. ¡Ah Jain-
goicoaren Ministro estimatuac! ¡Eta ceñ
egemplo ederra au! Santuac, munduco on-
dasunez betea, ta aberatsa izan bazan ere,
carga ori arindu, eta Jaincoaren espirituaz
bete, eta animen celoaz irazaqui, eta eriot-
zaren ceñ bildur guchi ceucan.

Egem-

Escritura Sagraduac Ezequias Erreguearen egemploa contatcen digu. Beñ batean au gaizquitu, eta oiean chit estuan arquitcen zan: eta orra non Jaincoac Isaias santua mandatu triste batequin bialdu cion: eta dembora aietaco lisuraz, eta oraingo solape, ta edergarrigabe, Jaincoaren partez, claro sententia au esan cion: *Dispone domui tuæ quia morieris tu. & non vives.* Ea, Erreguea: zureac eguindu: manea: maneazaite; Testamentua eguizu, ceren ill beardezun. Au esan eta Profeta joan zan; Sententia onen golpeaz chitez antsiatuzan: beste aldera giratu, eta negarrari, bereala eman cion.

Bere negar andien artean, justua bezala, Jaincoagana bereala biurtuzan eta vior humill batez bere vicitzagatic oracio eguincion. Onetan Isais Mandatari santuari, bere bidean cijoala, Jaincoac agundu cion: zoaz, eta Erregue tristeari esaiozu: aren oracioa aditu dedala: eta amabost urteco vicia luzatcen diodala. Ala milagrozeo señale ciertoaz icusi zuen: eta guero ondo vici, eta ondo illizan.

Orañ zure contua: Erregue au Jaincoatia, eta santua zan: Jaunaren gusto eta vorondatea vior onaz eguin zuen, eta mi-

sericordiazco obra on andi asco eguin ci-
tuen. Eta orrez guztiaz ere, eriotzaren ber-
ri illunac golpe batean arritu zuen; ceren
edadearen lorrean, oguei eta emereci ur-
teco Zalduna Jaincoaren Erreynoco Co-
roarequin, bere burua, Ceruco favore an-
dien artean, Erregue icusten zuen. Eta
Jaunaren mandatu, edo ill bearren senten-
ciac beregandic atera zuen.

¿Cer sustoa, bada, eriotzaren berri
tristeaz, cer golpea artuco du, ez ura be-
zala justu, ezpada zu bezala becatari da-
nac? ¿Ez ura bezala Jaincoaren bidean
zucen, ezpada zu bezala oquer dabillenac?
Argatic, nere Cristava, orañ, susto gabe,
demboraz, eta Jaincoaren paquean, Testa-
mentuaren eguinquizun ori gueroco berea-
la eguizu. Ez arren zuzaz, eta ez edoceñez,
gauza oietaraco fiatu; eta ez zuro jaquin
uste, edo prudencian, dio Espíritu Santuac
gueiegui estribatu bada gueren gaucetan,
Juez zucenac ezguera: mundua barbullez,
edo necioz beteric dago: "*Stultorum infi-
nitus est numerus*:" eta cembat arrotuago,
edo presumituago, ambat Jaincoagandic,
eta aciertotic urrutiago. Consejari ona bi-
llazu, zure acienda, Jaincoarequico, eta
munduarequico galdu nai ezbadezu.

IRU-

IRUGARREN§. AZQUENECO

Confesioa.

Ondo illtceco, Penitenciaco Sacramen-
tua, bear bezela artcea, dá bigar-
ren Bidezcoaren Pausoa. Contuzco Jaun
edo Persona batec jornada luce bat cer
eguin duenean, bere echeco gauzac zu-
cenduaz gañera, bideraco neuriac ere on-
do artu bear ditu. Echeco gauzac, Tes-
tamentua mugonez eguiñaz zucentcen dí-
ra: Bideracoac, Penitenciaco Sacramentu,
edo Confesioaz. Jaincoaren Ministroa deit-
cen dutenean, eriazen aldera joangoda,
eta alduen ondoena esango dio.

“Ea, Cristava, edo N. zure Jaincoaren
»Tribunaleraco bidean sartcen cera. E-
»riotzaren saltoaz beste mundura igaro,
»eta dan pensamenturic chiquieneraño
»zure vici guztico contu eman beardezu.
»Baña badaquizu Jaunac bere Juicioan
»barcatcenduela, emen aren ordeco Mi-
»nistroac barcatcen duen gucia. Orreta-
»co bada, Jaunaren icenean nator ni, zu-
»re pecatuen carga pisua quendu, eta ari-
»ñago, eta errazago beragana joanzaitean.
»Actu Contricioco andi bat eguiazco da-
»mu,

»mu, eta proposituaz, viotz guztitic
 »eguin bear dezu: eta guero zure culpac,
 »ondo confesatceco, nic pocic argui e-
 »man eta lagunduco dizut.”

Ceruco Medicu, edo confesoreac bere
 erregla seguru, eta jaquiñac ditu emen,
 noiz, eta nola lengo Confesioac berriro-
 tu, edo confesio generala eraguin bear
 dan. Erregla oriezaz baliatu, eta pacien-
 cia, eta prudenciaz armaturic lagunduco
 dio gaisoari, Eta onec orretaco ez dagoe-
 la, edo guero eguiteco aitzakiac ema-
 narren, Confesoreac badaqui, orrela fia-
 tu, eta Confesioa utci bear eztala; bai-
 cic, aldan bezala, bereala eraguiñ.

Beste Erreguearen Secretarioa, orrela
 eriotzac estuturic, arquitcen zan. ¡Ay ene
 dichagabea! cion tristeac: ¡Aimbeste er-
 resma paper, Erregue servitcen escribitu,
 eta nere conciencia garbitceco, pliego bat
 escribitu ezdet! ¡Aimbeste Ceru urte oie-
 tan erraz irabaci nezaqueala oraiñ salva-
 cioen peligro onetan nago! Dacuscuna
 dá len chit ondo confesatuac, eta presta-
 tuac ere, trance artan bildur oi dirala.

Ezequias, len esan degun Erreguea jus-
 tua, eta contu onecoa zán: alere eriotza-
 ren ispilluan bere burua icusi, eta chit

gan

beregan sartu, ta Jaincoagana biurtu zan, Ala, eriotzatic escapatu; eta bere Canticuan negarrez, eta pocez esan cion: *Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ.* Isai. 38. Zure aurean ustez, Jauna, zuc en ibilli izan naiz; baña alere oraiñ aviso onequin, nere vicico urte guciai, animaco damuaz errepaso bat eman bear diet, azturic, edo bestela penitencia gabe ecer utci ote dedan. ¡Ah Cristava! ¡Erregue gazte Santu batec, bere eriotzaren peligro, eta bildurraz aú eguin zuen! ¡Zuc pecatari galdia izanic, cer naico dezu ordu artan? Oraiñ eguizu, egemplo jaquin onec eracusten duen bezela.

Corteco Jaun andi bat Erligioso baten guelara joan eta esan cion: Aita nere viciguztico culpac soseguz, eta ondo Confesatu nai ditut, quezca, edo escrupulo gucietatic libratceco. Galdetucion orduan: Eta Confesio general ori cergatic eguin nai dezu? ¡Aita, ilcorra naiz, edo ezdet ill bear? Bai, Bada ordu segururic ezdet, eta gueroenean ill beardet. Azqueneco gaitcean, gauza onic eguingo ez det. Negarrez andrea batetic, umeac bestetic: gaizaren erremedioac, burua zoratua ta, ordu

ordu artaraco utci nuelaco viotceco damu, eta arra. Ez orise asco balio duen anima bat, det, eta orañ Confesio general on bat paquean eguin, eta seguratu naidet: eta Jaincoac nai duenean eriotza betor.

Onec bai San Agustinen consejua ondo artu zuela. "*Diabolus cbyrographum* *infirmantibus præbet: & ne de peccatis* *doleant, fidem tribuit: caro nem deficere* *adibuc sperat: parentes applaudunt: Me-* *dici, ut lucrentur confortant: & sic di-* *vites moriuntur in inferno.* Serm. 58. *ad Frat.* Apud Castejon Tom. I. Miss. III. Santuac dio: aberátsac illtceco gaizquitcean, penitenciaric ez daguïten, deabrua bere seguridadeaquin batetic sartcen dá, bestetic berac vici nai: aideac animatcén dituzte: Medicuac desengañatcen ez dituzte: eta ala aberats tristeac infernuan ilcen dira, ceren ill baño ere lén infernuco trance, edo infernu vician sartcen diran.

Ah Cristava! Demboraz zure beguiac argui itzazu, eta orduco contuac orañ ondo atera itzazu. Osasunean guztia erraz dá. Penitenciaco Sacramentu au peccatu gucien erremedio seguru, eta erra-

za dá. Cembât eta oraiñ gueyagotan, eta obeto confesatcen ceran, orduán ariñago, eta obeto. Alcandora edo erropa zuri lisibara ascotan dijoana, errazago, eta obeto garbitcen dá. Confesioa Ceruco lisiba, edo Jesu-Cristoren odol preciosoaren bañu sagradu bat dá : asco tan or sartcen bacera, Jaincoaren Bildots, edo Agnus-Dei orrec zure animaco loyac quendu, eta egunoro garbiago gordeco zaitu.

*LAUGARREN §. ILLTCECO CO-
munio edo Viatico Santua.*

Ecernidadeco biaje onetan ondo presta-
tu, eta ibiltceco, Bidezcoac bezala,
janaria artu bear dezu. Jaincoaren Ceru-
co erregaloen artean duen bocaduric eder-
rena, gozoena, eta onena dá Jesu-Cris-
toren Gorputza, Cerutic etorri zan Ogui
vicia, eta berez Ceruraco autetsi, edo
escogituen janari, edo Oguia : "*Quid*
» bonum, & pulchrum ejus? Frumentum
» electorum. Panis vivus, qui de cœlo des-
» cendit. Zac. 9. Ioan, 6." Bidezcoai be-
cela, bidean goseac ill ezguindecen Je-
su-Cristoc janari aú prestatu cigun. Aú
bear bezala jateco, eria ondo paratcen
dá

dá, Confesioaz pecatuac garbitu, ta Jaunaren gracion dagoela, Fede, Esperanza, eta Caridadeco actuaquin. Orrez gañerabere Lagun urcoaren amorioa beardu, inore ecertan ofenditu bada, viotcetic ari barcatuaz: eta berac inor ecertan ofenditu badu ari Jaincoaren icenean barcacioa escatu, eta guciac paque, eta amorioan gueratuaz.

Irugarren pauso onetan, chit barren-dic pensatu, eta pisatu bear dezu, nola Erregue gucien Erregue Soberanoac, Cetruetan daukan Magestade aundi gucia chiquitu, edo estaliric, bere misericordiazco entrañacgatic zu visitacera etorri nai duen: eta nola ezcutatua cortinapean bezala, eta accidenteen estalquiaquin badatorere, munduaren arguia bera dán arguiac aurrean etorrico diran eta Jaunaren Ministroa zuriz janciric zure anima garbia Ceruco eztaietara convidazera.

Onec Ceruco gloriaren Jabea, eta angondasun, eta prenda segurua, bere escuetan gorderic, eta erreverencia andiaz ecarrico dizu: esan nai det, Jesu-Cristo gure Jainco, eta Guiguizon eguiazcoa, bere amoriozco Sacramentuan, bocadugozo bacar artan, zure anima gracion
ba-

badago, bere amorez seculaco berequin
bat eguiteco. Zure guelan orrela Jaincoa-
ren Ministroa sartcen danean, cer esan,
eta cer eguin bear dán, guero esango de-
gu, eta bitartean Santuen egemploac
obeto eracusico dizute.

Jesus Sacramentatu onen amorezco
San Agustin illtceco gaitzaz cegoela, Via-
tico Sagradua, esan dan becela, eramane-
ioten: eta araco bere viotceco Jabe guz-
tizco maitea icusi zuenean, aia eta onen
poz andia artu zuen non bere lecuán viot-
za ecin cabitu-citzaion, eta amorioz ira-
zaqui, urtu, eta egaca irten bearciola ci-
rudien. Orduan Agustinen vior amorosoá,
beti eztia baño gozoagoa, eta orañ bere
vicico gozoena, Ceruco fenix baten gui-
sa, bere espiritu guciarequin así zan mo-
du onetan: Ongui etorria cerala, nere
Criadore eta Redentorea. Ongui etorri, gu-
re Paqueguillea. Ongui etorri, gure gait-
cen erremedioa. Ongui etorri, gure Bide-
co Viaticoa. Ongui etorri, gure nequeen
atsedena. Ongui etorri, gure penen con-
sueloa. Ongui etorri, gure esperantcen
saria. Onela Viaticoa devocioz artu; eta
amorez bere anima santa Jaincoari eman-
cion.

San-

Santo Tomás Dotore Aingueruaren vicitzan contatcen dá, gaizquitu, eta Ceruraco avisoa izandu zuenean, confesatu, eta Viatico santua escatu zuela. Au ecarriotenanean, gorputcean argala bacegoenere, bere espiritu Aingueruzcoac indarrac emanic, lurrean etzin, edo belaunico jarri zan, eta guzizco erreverencia miragariaz Jaun Soberanoa artu zuen: eta cequienac bezala, humildade paregabeaz, Jaunari erregutu cion, beraren gañean, eta aren Magestadeagatic escriptu zuena, onzat beraren gloriaraco artu ciozala, eta bere jaquiñez, edo ignorancia barcaciozala veren bere obretan Jaunaren vorondatea beti billatu zuen. Jesucristo bere Maisuari aú esan, eta Viaticoa artu, eta Ainguerua bezala, Ainguruquin Cerura joan zan.

Anima justu, edo gracion daudenenzat Sacramentu aú Ceruco vicitza bada gaizto eta pecatuco eriotzan daudenenzat, eriotzan vicitzan becela, animaren eriotza dá. Aita Recupito, ondo iltceco Libru baten eguilleac contatcendú, guizon bat gaizquitu, nai bezala confesatu, Viaticoa artu, eta salvacioaren señale andiaquin ill zala, eta Conventu batean enterratu zutela. Arrats artan Sacristava Eliza icustera joan, eta

eta gorputz ori topatu zuen ateraric, eta
aren ondoan gigante itsusi izugarri bat.
Lasterca igues Preladuagana joan zan. Añ
bere Erligioso guciaquin procesioan Elei-
zara jetsi zan, ta Sacristavac esan zue-
na arrituric beguiz ecusi zuen.

Gigante icararri an cegoenari, Jaincoa-
ren partez galdetu cion: inor zan, edo cec-
nai zuen? Demonioa naiz ni, ta Jaunaren
licencia det, gorputz au, anima dagoen le-
cura, infernuetara eramateco. Baña Viati-
coan artu zuen Ostia orañdic emen dauca:
atera zaiozu, bear dan lecuari gordetceco.
Forma sagradua atera cion. Orduan catea
ots arrigarri bat aditu zan, eta puntu ba-
tean demonioa bere gorputz orrequin se-
culaco ondatu zan. Sacristava sustotie ill
zan, ta beste asco gaizquitu ciran. Italian
au icusi, ta aditu zuten guciac arritu ciran
ta gueroco utci gabe, bereala vici modu
berrian sartu ciran, Jaun Sacramentatu,
bear dan becala beren viotcetari artceco,
eta obeto servitceco.

Aita Agustin Castejon, gure Misionero,
ta Erregueren predicadore famatuac con-
tatcen du, Misio batean, ta Jubilioco Co-
munioan, guizon galdu bat ondo confesat-
cera atrevitu gabe, besteen artean sartu,

ta gaizqui comulgatu zala. Emazteac, aren
vici charraren berri cequienac bezala ai-
tu, eta celatan egon, eta icusi zuen icara,
eta pena andiaz, nola guizona, Judas bat
egiñic Eleizatic echera biurtu zan. Arrat-
saldean viac atceneco Sermoiera, Jauna-
ren bendicioa artcera joan ciran. Guizon
ori chit illun, ta sustoz igaroa echera zan:
eta bere ustez reliquiaz beteric oiera jo-
an zan. Baña ay ¡Cer lo pisua, ta infernu-
rañocoa izan zan! Biaramunean emazteac
ill otza bere ondoan arquitu zuen: eta aren
anima erretcen betico infernuan.

Guizon bata, eta bestea comulgatu, ta
ill ciran: baña vicitzan gaizqui confesatce-
ra, ta comulgatcera oituric dagoena, iñoiz
ere eriotzaco orduan baño, gaizquiago co-
mulgatu ez oida. Oien caltean, zuc ondo
vicitcen, eta ondo illtcen icasi ezazu.

BOSTGARREN §. OLEACIOA, EDO AZQUEN UNCIOA.

Eriotza, cordelac estutuaz dihoa; eta
erioa postaca dator. Cristavaren atce-
neco Pausoa au dá. Zure barrenean enzu-
ten dezu Jaincoaren Pregoyac diona: Dem-
bora gueyago izango ezta. Ay ¡Bereala ill
bear

bearra: Juicioaren bildurra: ta betico cer-
izango dan, laster icusi bearra! Eriaren
vildur oien artean, an daudenac diote: ba-
dijoa aú: illtzen dá: laster betor Oleacioa.
Aú dá atceneco Sacramentua, eta anima-
ren sendagarria. Ancinaco gauza Jaquiña
dá, Peleara, edo agoniará (guztia dá bat)
guizonac irteteco, lenago olio eguiñ, edo
eman oi cirala, gorputza sendoago egote-
co, eta etsaien lazoai burla eguiteco.

Ori berá Eliz Ama Santac ilker, edo
agonian sartceco dagoenaz, Oleacioan
eguiten du, aren anima, eta gorputza et-
saien contra sendoago armateco: oiec, ta
beste virtuteac ditu Sacramentu onec. Sa-
cerdotea, lutoz becela, moraduz janciric,
guelan sartcen da: Olio Santua, eta mullo
molso batzuec artu, eta argui batequin
Oracio devociozco bat esango dizu, eta
an daudenai ere bai, Jaincoari zugatic eta
conveni bada, zure osasunagatic erregu
diozatela. Zuri Sacramentu aú ondo artee-
co, onen virtuteac esango dizquizu, eta
Jaunaren escuetan osoro zure burua utci
dezazula, eta Oliacioa emango dizu.

Egemploac, eriari Extrema Uncioa ema-
tean, Jaincoac Sta. Maria Oñacense bere
siervari eracusten cion, anima ondo pres-

28

tuac chit indar andia artcen zutela, eta
lén illac becela, etori, triste ceuden sen-
tiduac, Santac icusten cituen, chit garbi,
alai, eta eder guelditcen cirala. Eta San-
ta aú berau iltcen cegoela, Jesucristo Ain-
gueru, eta Santuaquin, bere ondoan icusi
zuen, beste gaisoac bezala bera consolat-
cen, eta animari indarra ematen: eta San
Pedro Ceruco guiltza escuan zuela, araco
convidatcen.

Santa Liduvina, Pazcoa egunean, iltcen
cegoela, ta Oleacioa mai batean prest ceu-
cala, Jesus ona, Ama Virgíña, Aingueru,
eta Santu ascorequin etorri, consolatu, eta
azquen Uncioa Cristoc berac eman cion,
berac iltceco, candela Santari escuan ifñi
cion, berac iltcen lagundu, eta berac ani-
ma gloriaraco bere viotcean artu cion.

Ruperto Erromaco Erreguea iltceco
zorian cegoen; baña asco becela, Oleacioa
artceco gogo guchirequin, ta oidana, art-
cera, ceren etsayac, ta munduco ascoc esan-
dan becela, buruan sartcen die, Testa-
mentua eguin, eta Sacramentua artu, eta
ilco dirala. Baña Erregue oni Jaincoac ar-
gui eguin, eta contuan erorteco gracia
eman cion, eta chit gogotic escatu, eta
Oliacioa artcen zuela icusi zuen, cein in-
dar

dar andia Sacramentuaz animac, eta gor-
putzac artcen zuten. Sendatu zan eta Jain-
coa obeto servitu, eta Santuac bezala lu-
zaro u te ascoan bere Erreinoa gobernatu
zuen. Eta orra, conveni danean, nola Ole-
atceac, ez ill ezpada vicia, eta osasun lu-
cea ematen duen.

Ondo iltoeco bada, eta odo iltcen icas-
teco, lau pauso oyec beti zure animaren
beguietan iduquitatzu: eta icusico dezu
cer viciiza gozoa, eta cer paquezco eriot-
za izango dezun. Onela eguiatz erioari eriot-
za emango diozu. "*Ero mors tuæ, ó mors.*
Osea 13." O erioa zure eriotza izango
naiz. Basilisco, edo Ersuguea gatic esan
oida: baldin guizonari lenago beguiratcen
badio, icusiarequin iltcen duela; baña gu-
zonac lenago ersuguea icusten badu, guizo-
nac beguiratuaz, bera iltcen duela. Zu-
re eta eriotzaren imagiña, edo representa-
cio vicia, eguin eguiña. Erioari lenago be-
guiratcen ezpadiozu, bere samiñtasun gu-
ciaz betico ilco zaitu; baña zuc aurea ar-
tu ta ondo prestatuaz beguiratcen badiozu,
erioa bera ilco dezu, eta acullu zorrotza
quendu ta gozo gozo eguingo dezu. Guero
gaisoaren Consideracio, eta Afectoac ifi-
ñico dira.

ONDO

ONDO ILTCEN LAGUNTCECO

EGERCICIOA.

I. § JAINCOAREN MINISTROAC

EGUIN BEAR DUENA.

Gaitzac lecu ematen duen artean, onec bere conseju santuaquin eritari Testamentua, esan dan bezala, eragin, eta soseguz ondo confesatcen lagundu bear dio; eta Bidezaren Ceruco janari, edo Sacramentu gucz santua, Viaticotzat, bear bezala artceco maneatu edo preparatu bear du, modu onetan esanaz,

Berri onac, Cristava N, berri onac: Ceruco lateac Zurezat erdiz erdi gaur idiquitcen dira, eta pingo Medicu Soberanoa bere Viotceco amorioaz dator andic zugapa.

Bijoa campora barrengo tristezza, bada Aingueruen alegria dan Jauna, gaur zure echan, eta viotcean artu bear dezu. O cec dieha zurea!
Bal-

Baldin eceren bearric edo gogoric badezu, berac gucia, zuc nai baño ere obeto eguingo, eta cumplituco dizu.

Baldin zure pecatuac bildurtcen bazaituzte, Jaun aú bera dá gucien erremedio, eta pagu osoa.

Baldin esayac, eta eriotzac icaratcen bazaituzte, bere graciaz guciac garaitceco lagundu, eta animatuco zaitu.

Baldin osasuna conveni bazatzu; bere escuan dauca. Animacoa Sacramentuan ematendu, bai eta gorputcecoa ere, ondo badagoquizu. Bera dá osasuna, eta vicitza.

Egun andia dá aú zuretzat: berri onezaz Ainguernac berac admiraturic, Jesucristoren favorea icustera, eta bera adoratcera, berarequin datoz zugana.

¿Orañ bada Cristava, berri on aú aditu, eta nor animatuco ezta? ¿Norc, tristezac utciric, eguiazco alegria viotcean artuco ez du? ¿Norc onelaco visitan Jaunaren misericordia gucia beregan artu, eta beretzat betico naico ez du!

Ea bada Cristava, idiqui, zabaldu, eta aleguiñaz viotz ori alaitu: ta Ceruco Etorcari, zure Jaberic onenari ordu onean lecu emaiozu: eta pecatari penitentenzat Jaun au ceñ ona, ceñ berá, eta gozoa dan, ceregan

32

regan icusico dezu. Eta nic dacardan, eta emateg dizudan artean, bera ondo artceco, zure viotceco deseoric vicienaquin deitu, eta esaiozu.

Atoz Jauna, atoz ordu onean, nere animaco ostatu pobre onetara; atoz, nere Jaungoico, nere Eguille, nere Jabe, nere Salvadora, ni erremediatcera, animatcera consolatcera: zure amorez betetcera, eta Zu arpeguiz arpegui Ceruan icusteco de-seoz bete irazaqui, eta prestatcera.

R I T U S.

Conferendi infirmis Eucharistiam.

» **S**acerdos cum Viatico ingressus ægro-
» ti cubilum, dicat: V. Pax huic do-
» mui. R. Et omnibus habitantibus in ea.

Deposita custodia super mensam, genuflectit Sacramento, surgit, aspergit ægrotum in modum Crucis, postea circumstantes aqua benedicta dicens: *Asperges me Domine, &c. Miserere mei, Deus, &c. Gloria Patri, &c.* Repetitur: *Asperges me &c.*

Postea: Adjutorium nostrum &c. Domine exaudi &c. Dominus vobiscum &c.

ORE-

OREMUS.

Faudi nos, Dómine Sancte Pater omnipotens æterne Deus, & mittere digneris Sanctum Angelum tuum de Cælis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dóminum Nostrium. Amen.

Deinde, Confiteor Deo, &c. Tunc Sacerdos dicit: Misereatur, &c. Indulgentiam, &c. Postea dicit: Dominus Jesus Christus, qui dixit Discipulis suis: Quæcumque ligaveritis super terram, erunt ligata, & in cælo: & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta, & in cælo: de quorum numero quamvis indignos nos esse voluit: ipse te absolvat ob omnibus peccatis, quæcumque cogitatione, locutione, operatione egisti, & á nexibus peccatorum absolutum perducere dignetur ad regna cælorum: qui cum Patre & Spiritu Sancto vivit, & regnat in sæcula sæculorum, Amen.

Ad profesionem fidei: Sacerdos Crucem manu tenens quærit vulgari sermone: Credis, &c.

Sacerdote ac etiam galdetendo: Sin-

34

nistendezu Aita Jaungoico Omnipotente Ceruaren, eta lurraren; icustendiran, eta icusten ezdiran gauza gucien Criadorean? Eriac erantzutendu: Bai, sinisten det.

S. Sinisten dezu Jesu-Cristo aren Seme bacarrean? Bai, sinisten det.

S. Sinisten dezu Espiritu Santuan? Bai, sinisten det.

S. Sinisten dezu, Aita, eta Semea, eta Espiritu-Santua dirala iru Persona, eta eguiazco Jangoico bat? Bai, sinisten det.

S. Sinisten dezu, Jesu-Cristo gure Jauna, Guizona danez, Espiritu Santuaren graziaz sortu, eta Santa Maria gloriosagandic jayo zala, beti Virgíña, Semea jaio baño lén, jaiotcean, eta jaio ezquero geratcenzala? Bai, sinisten det.

S. Sinisten dezu, gure gucien salvacioagatic padecitu zuela, gurutcean jositic il zala? Bai, sinisten det.

S. Sinisten dezu, enterratua izanzala, Limbora jachi, eta Santuen animac aren etorrera Santuaren beguira ceudenac andic atera cituela? Bai, sinisten det.

S. Sinisten dezu, irugarren egunean illen-artetic piztuzala, Ceruetara igó zala Aitaren escuetic dagoela, eta munduaren azquenean andic yiciac, eta illac juzgat-

era etorri bear duela? Bai, sinistendet.

S. Sinistendezu, gucioe gueren gorputzetan erresucitatu bear degula, beren gorputzetan bacoitzac merecitu zuen bezala, edo saria, edo castigua eramandezan? Bai, sinistendet.

S. Gurutcea adoracera eman, eta esatendio: Adoratcen, eta bedeicatcen zaitugu, Cristo; ceren zure Gurutce santuaz mundua erredimitu cenduen.

Sacerdoteac gure Jesu-Cristoren Gorputza adoratu, eta arcendu, eta an dau denai eracutsi, eta eriarri esaten dio.

S. Oraiñ Eliza Santa Catolicaren Sacramentuac, ceñquin salvacioa alcantzatcen degun, confesatu bear dituzu. Sinistende zu Eleiza Santa Catolican, ceñdan Cristau fielen Congregacio bat, Bateo, eta beste Sacramentuaz, pecatuac barcateen zaizquigula, eta betico viciaren erederio eguiten guerala? Bai, sinistendet.

S. Sinisten dezu, Jesu-Cristoc azque-neco afarian esan cituen Consagraciocb Itcen virtutez, eta edoceiñ Sacerdotec, dan pecatari, eta indignoena badaere, bear dan bezala ordenatu, eta esaten dituela, oguiaren substantia, edo itzac Cristoren Gorputz, eta ardoaren substantia, edo

36

edo izana aren Odol biurtcendala : eta
 nic orañ nere escuetan daucadana Cristo-
 ren eguiazco Gorputza dala. Bai, sinis-
 ten det.

S. ¿Orrezaz gañera, injuria, edo nai-
 gaberén bat eguin dizuten guciai barca-
 tceñ diezu viotcetic? Bai, barcartceñ diet.

S. ¿Zuz itceñ, edo obráz ofenditu di-
 tuzunai barcacioa escatceñ diezu? Bai,
 escatceñ diet.

Gauza oieñ noiz, eta nola laburrágo
 galdetu bear diran, Sacerdoteac ondo be-
 guiratucoñdu.

Sacerdoteac orduan esatendu: "*Dó-
 mine, non sum dignus, &c.*" eta eriac
 "arequin batean iru bider modu onetan.
 "Jauna ez naiz ni diña, zu nere echean,
 "edo animan sartceco; baña zure itzaz
 "nere anima salvatuco dí."

S. *Accipe frater vel soror, Viati-
 cum Corporis Domini nostri Jesu Chris-
 ti qui te custodiat ab hoste maligno, &
 perducatur ad vitam æternam. Amen.*

"Si non datur pro Viatico, dicat
 "Corpus Domini nostri Jesu Christi cus-
 todiañ animam tuam in vitam æternam.
 Amen.

S. *Abluat digitos &c. & dicat: Dó-
 minus*

minus vobiscum: *Et cum spiritu tuo.* Oremus. *Dómine Sancte Pater Omnipotens æterne Deus, fideliter deprecamur: ut accipienti fratri nostro Sacro Sanctum Corpus Dómini Nostri Jesu-Christi filii tui, tam corpori, quam animæ prossit ad remedium sempiternum. Amen.*

Guero Sacerdoteac alduen modurie suaveenarequin eriarí esaten dio: Orañdic, Cristava, beste Sacramentu bat, edo atceneco Oleacio Santua arcea, falta zatzu. ¿Nai dezu, eta bear danean artececo, escatcen dezu? Bai Jauna, bertatic, Jaincoac naí dueneco, escatcen det.

S. Bada nic ere beraren icenean eman-go dizut.

Baña nola eria urruti, edo iltceco peligroan dagoenean, Viatico Santua, eta Oleacioa bereala artu bear diran, edo bata bestearen ondoren eman bear diran, ori nola dán orañ esango degu.

O R D O.

Ministrandi Sacramentum Extremæ Unctionis.

Sacerdos: *Pax huic domini &c.* ut sup.
Orduan Sacerdoteac soseguz, ta bear
dan